ንዑቕኣባ ዝሓተቱ ዓበይትን ንስድራቤታት-ቈልዑን ዝምልከት ሓበሬታታት ብዛዕባ ግዜታት ትጽቢት

ኣብያተጽሕፈት ጉዳያት ወጻእተኛታት/UDI ሕጂ ጸሚድሎም ዘለው ጉዳያት እዞም ዝስዕቡ ኢዮም፦

መልሲ ጉዳይ ሕቶ ዑቕባኦም ንክረኽቡ ነዊሕ ዝተጸበዩ ሓያሎ ሓተቲ ዑቕባ ኢዮም ዘለዉና። ምጽባይ ከቢድ ከም ምዃኑ ዘይርድኣና ኣይኰነን። ስለዚ ድማ ክሳብ ቅነ ሓድሽ ዓመት ዘሎ ግዜ ነቶም ክሳብ ሕጂ ነዊሕ ዝተጸበዩን መልሲ ጌና ዘይረኸቡን ዘለዉ ጉዳዮም ንክንውዳኣሎም ብቐዳምነት ክንሰርሖም ኢና። ጉዳይ ናይቶም ብ2022 ወይ ቅድሚኡ ዝመጸኹም ኢና ክንርኢ። እዚ ነቶም ምስ ስድራቤቶም ሓቢሮም ዝመጽኡ ይኹኑ ንበይኖም ብዘየገድስ ብማዕረ ዝምልከት ኢዩ።

ጌና ርኢና ዘይወድኣናዮም ኣስታት 650 ዝኾኑ ጉዳያት ናይ ዓመት 2022 ተሪፎምና ኣለዉ። ካብዚኦም ዳርጋ ፍርቄም ዝኾኑ ግና ድሮ ቃለመሕተት ኣካይድናሎም ኣለና። ንኹሎም ቅድሚ ሓድሽ ዓመት ወዲእና መልሲ ክንህቦም ኣይከነርክበሎምን'ና። ብመሰረት ልሙድ ዋና ሕጋዊ ኣሰራርሓና ነቶም ነዊሕ ዝጸንሑ ጉዳያት ኢና ብቐደማነት ሰሪዕና ብምርኣይ መልሲ ንህቦም።

ግዜታት ትጽቢት ንክይነውሕ ኣብያተጽሕፈት ጉዳያት ወጻእተኛታት/UDI ብዝከኣሎ ኢዩ ዝጽዕር ዘሎ። ኣብ ምንታይ ጸሚድናን ኣበይ በጺሕናን ከም ዘለና ስሩዕ ዝተሓደሰ ሓበሬታታት በብእዋኑ ንሓተቲ ዑቕባ ክንህብ ኢና።

ስለምንታይ ኢዮም ገሊኦም ኣቐዲሞም መልሲ ዝወሃቦም፧

ዑቕባ ዝሓተቱ ብዙሓት ኢዮም። ኣብያተጽሕፈት ጉዳያት ወጻእተኛታት/UDI ዘዝመጽኡ ጉዳያት ሽዑ ንሽዑ ብሓንሳእ ርእዩ ክውድኦም ኣይክእልን ኢዩ። ጉዳያት ሕቶ ናይ ገሊኦም ጕጅለታት ብዝቐልጠፈ ተራእዩ ክውዳእ ዘለዎ ኣሎ። እቶም ብዝቐልጠፈ ክውድኡ ዘለዎም ጉዳያት ከምዞ'ም ዝስዕቡ ጉዳያት ዝኣመሰሉ ክኾኑ ይኽእሉ፡

- ብመሰረት ሕጊ ደብሊን ዝርኣዩን ዝውሰኑን፡ ኣብ መብዛሕቲኡ ኣጋጣሚታት ናብ እትሕተተሎም ኤውሮጳዊት ሃገር ብምኻድ ጉዳዮም ንክርኣየሎም ዝግደዱ ጉዳያት ዝኣመሰሉ፡
- ብመነጽር ኣብያተጽሕፈት ጉዳያት ወጻእተኛታት/UDI ዑቕባ ኣየድልዮምን ኢዩ ዝብሎም ንጹራት ጉዳያት፡ ከም ንኣብነት ብምኽንያት ካብ ቅሳነት ዝሰፈና ሃገር ብምምጽኦም
- ሕቶ ጉዳያት ስድራቤታት-ቈልዑ፡ ሕቶ ጉዳያት ብዘይ ወለዲ ወይ ኣለይቲ ንዝመጽኡ ቈልዑ፡ ከም ልሙድ እዞም ዓይነት ጉዳያት እዚኣቶም ብዝቐልጠፈ ኢዮም ተራእዮም ክወሰኑ ዘለዎም።

ኣብያተጽሕፈት ጉዳያት ወጻእተኛታት/UDI ንኩሎም ሓተቲ ዑቕባ ኣብ ሃገራዊ መቐበል ማእከል/Nasjonalt ankomstsenter ኣብ ዝጸንሕሉ እዋን ከም ዝከኣል መጠን ንመብዛሕቲኦም ቃለመሕተት እውን የካይደሎም ኢዩ። ኣብ ዝተናውሐ ንግዜ ትጽቢት ንምንካይ ዝዓለመ ግደ ስለ ስለ ዘለዎ ኢዩ። ብቐዳምነት እንሰርሖም ጕጅለታት ኢና ድማ ኣቐዲምና ቃለመሕተት እነካይደሎም።

እንተድኣ ካብቶም ብቐዳምነት ዘይስርዑ ጕጅለታት ኰይንካ፡ ንቃለመሕተት ንክትጽዋዕን ክትመጽእን ጉዳይካ ንክርኣን ነዊሕ ግዜ ክወስደልካ ይኽእል ኢዩ። ጉዳይካ ኣብር ስለ ዘለዎ ወይ ከኣ ስለ ዝረሳዕናዮ'ዩ ማለት ግና ኣይኰነን።

ኣብያተጽሕፈት ጉዳያት ወጻእተኛታት/UDI ንጉዳይካ ብኸመይ'ዩ ርእዩ ዝውስኖ፧

ኣብ ሃገራዊ መቐበል ማእከል/Nasjonalt ankomstsenter እንታይ'ዩ ዝካየድ፧

ኩሎም እቶም ኣብ ኖርወይ ዑቕባ ዝሓቱ ሕቶ ዑቕባኦም ኣብቲ ሃገራዊ መቐበል ማእከል/Nasjonalt ankomstsenter ኣቕሪሞም ብምምልካት ከመዝግቡ ኣለዎም። ኣብቲ ሃገራዊ መቐበል/Nasjonalt ankomstsenter ዝጽንሓሉ ግዜ ሓጺር ኢዩ፡ እቲ ምኽንያት ንሓደሽቲ መጻእቲ ሓተቲ ዑቕባ ቦታ ንምርካብ ወይ ንምግዳፍ ዝዓለመ ብምዃኑ'ዩ። ዕላማ ኣብያተጽሕፈት ጉዳያት ወጻእተኛታት/UDI ነንዝመጹ ሓተቲ ዑቕባ፡ ንመብዛሕቲኦም ካብዚ ሃገራዊ መቐበል ማእከል ከይከዱ እንከለው ቃለመሕተት ከካይደሎምን ጉዳዮም ንክርእዮን ንክውስኖን ኢዩ። እዘን ዝሓለፋ መወዳእታ ዓመታት ሓያሎ ሓተቲ ዑቕባ ክመጽኡ ስለ ዝጸንሑ፡ ዕላማና ክንወቅዕ ኣይከኣልናን። መብዛሕቲኦም ናብ ስሩዕ መዓስከር ሓተቲ ዑቕባ ክግዕዙን ንቃለመሕተት ንክጽውዑን ጉዳዮም ክርኣየሎምን መልሲ ክሳብ ዝመጽኦምን ድማ ኣብቲ መዓስከር ክጸንሑ ይገደዱ።

ንስኻ ከም ሓታቲ ዑቕባ መጠን፡ ኣብቲ ሃገራዊ መቐበል/Nasjonalt ankomstsenter ቃለመሕተት ንከተካይድ ክትመርጽ ወይ ጽልዋ ከተሕድር ኣይትኽእልን ኢኻ። ከከም'ቲ ምሳኻ ዝመጽኡ ብዝሒ ሓተቲ ዑቕባ'ዩ ዝውስኖ።

ኣብ ሃገራዊ መቐበል/Nasjonalt ankomstsenter ቃለመሕተት ከየካየድካ ናብ ስሩዕ መዓስከር ክትግዕዝ ምስ እትግደድ፡ ክሳብ ንቃለመሕተት ትጽዋዕን መልሲ ሕቶ ጉዳይካ ዝመጽኣካን ነዊሕ ግዜ ክወስድ ከም ምዃኑ ኣብ ግምት ብምእታው ክትዳለወሉ ዘለካ ኢዩ።

እትቕመጦ መዓስከር ንግዜ ትጽቢትካ ግደ ዘለዎ ኣይኮነን። ኣብ ብሕታዊ ኣድራሻ ኣብ ካልእ ቦታ ምስ እትቕመጥ፡ መታን ኣብያተጽሕፈት ጉዳያት ወጻእተኛታት/UDI ንቃለመሕተት ክጽውዑኻን መልሲ ጉዳይካ ንክህቡኻን ብቐሊል ንክረኽቡኻ እቲ ብሕታዊ ኣድራሻኻን ቊጽሪ ስልክኻን ካልእ መወከሲኻን ክትሕብር ኣዝዩ ኣገዳሲ ኢዩ።

እናተጸበኻ ኣብያተጽሕፈት ጉዳያት ወጻእተኛታት/UDI ንጉዳይካ እንታይ ይገብርዎ፧

ኣብያተጽሕፈት ጉዳያት ወጻእተኛታት/UDI ጉዳይ ሕቶ ዑቕባነት ኣብ ዝቕበለሉ፡ ክሳብ ተሓዝቲ-ጉዳይ ግዜ ረኺቦም ዝርእይሉን ዝውስንዎን ኣብ መስርዕ ኢና ነጽንሖ። እዚ ማለት ከኣ ክሳብ ንቃለመሕተት እትጽውዓሉ ግዜ ጉዳይካ ፍሉጥ ተሓዝ-ጉዳይ ኣይፍለየሉን ኢዩ። ይኹን ድኣ'ምበር ንርስዖ ጉዳይ የብልናን።

ንቃለመሕተት ክሳብ እትጽዋዕ ነዊሕ እትጽበየሉ ምኽንያት እንታይ'ዩ፧

ኣብያተጽሕፈት ጉዳያት ወጻእተኛታት ንሕቶ ጉዳይ ዑቕባነትካ ክግምግሞ እንተድኣ ኰይኑ ቃለመሐተት-ዑቕባነት ንክካየደልካ ግድን ኢዩ። ዑቕባ ከም ዘድልየካ እትገልጸሉ ኣውራ ኣገዳሲ ዝኾነ ዕድል ኢዩ። ብወገን ኣብያተጽሕፈት ጉዳያት ወጻእተኛታት እኹል ግዜ ኢዩ ዝፍለየሉ፡ ንነፍሰ-ወከፍ ጉዳይ ድማ ሓያል ኣወጣጥናን ዓቕምን ኢዩ ዝሓትት። ስልዚ ኢዩ ኸኣ ንኖርወይ ዘዝመጽኡ ቃለመሕተት ንክካየደሎም ግዜ ዝበልዕ።

ቃለመሕተት ድሕሪ ምክያድካ መልሲ ንክመጽኣካ ዝወስደሉ ግዜ ክንደይ ኢዩ፧

ኣብ መብዛሕቲኦም ጉዳያት ኣብያተጽሕፈት ጉዳያት ወጻእተኛታት ቃለመሕተት ምስ ኣካየደ ቀልጢፉ መልሲ ክህብ ይኽእል ኢዩ። ኣብ ገለ ገለ እዋናት ግና ንክነጸርዮ ዝያዳ ግዜ ከነጥፍኣሉ ንግደድ። ገለ ካብቲ ናይቲ ጉዳይ ዝኾነ ሓበሬታታት ብዝያዳ ጥብቕ ኢልና ክንርእዮ ዘድልየና ክኾውን ይኽእል፡ ወይ እውን ቀቅድሚ እቲ ጉዳይ ርኢና ውሳኔና ምሕላፍና ብዛዕባ ኩነታት ሃገርካ ዝምልከት ተወሳኺ ሓበሬታታት ዘድልየና ክኾውን ዝኽእል'ዩ። ብኣኡ ምኽንያት ድሕሪ ቃለመሕተት ምስ ተኻየደ መልሲ ንክመጽኣሉ ዝወስደሉ ግዜ ንውሕ ዝበለ ክኾውን ይኽእል። ብዝኾነ ኾይኑ ግና መልሲ ዘይወሃብ ኣይከህሉን ኢዩ።

ብወገንካ ክትገብሮ ዘድልየካ ኣገዳሲ ዝኾነ እንታይ’ሎ፧

ንፖሊስ ዘየረከብካዮም ሰነዳት እንተድኣ ኣለካ ኰይኑ፡ ኣብ ዝቐልጠፈ ግድን ከተረክቦ ኣለካ።

- መበቈላውያን ሰነዳት መንነት እንተሃልዩካ ኰይኑ፡ ንፖሊስ ዞባ ከባቢኻ ኢኻ ከተረክቦም ዘለካ።
- ቅድሓትን ስእልታትን እንተሃልዩካ፡ ንኣብያተጽሕፈት ጕዳያት ወጻእተኛታት/UDI ኢኻ ክትሰዶም ዘለካ።

ቅድሚ ቃለመሕተት ምክያድካ ኣብያተጽሕፈት ጕዳያት ወጻእተኛታት/UDI ኩሎም ሰነዳት ጕዳይካ ክህልውዎ ኣገዳሲ ኢዩ። ሰነዳትካ ኣቐዲምካ ብምርካብ ጕዳይካ ካብቲ ዘድሊ ንላዕሊ ግዜ ንከይወስደሉ ግደኻ ተበርክት ኣለኻ ማለት ኢዩ።

ብዛዕባ ግዜታት ትጽቢት ብዝምልከት ኣብያተጽሕፈት ጕዳያት ወጻእተኛታት እንታይ ዓይነት ሓበሬታታት ክህበካ ይኽእል፧

ብዛዕባ ጕዳዮም ክሳብ መዓስ ክጽበዩ ከም ምኳኖምን ዘሎ ግዜ ትጽቢት ክንደይ ከም ምኳኑን ንክሓታትቱ ይውከሱና ኢዮም። ካብቲ ኣብ ገጽ መርበብ ሓበሬታና ኣብ udi.no ዘሎ ሓሊፉ ካልእ ብተሌፎን ክንህቦ እንኽእል ሓበሬታ ግዜታት ትጽቢት የለን፡ ማለት ካብዚ ኣብዚ ጽሑፍ እዚ ሰፊሩ ዘሎ ንላዕሊ እንህቦ ተወሳኺ ሓበሬታ የለን ማለት’ዩ።

እቶም ኣብቲ ናይ ኣብያተጽሕፈት ጕዳያት ወጻእተኛታት ኣገልግሎት ሓበሬታ ዝምልሱ ሰባት ኢዮም ንጉዳያት ዝርእዩን ዝውስኑን።

ንጕዳይካ ንምርኣይን ንምውሳንን ተወሳኺ ሓበሬታታት ዘድልየና እንተድኣ ኰይኑ፡ ክንውከሰካ ኢና።

መታን ከም ዝከኣል መጠን ብብዝሒ ጕዳያት ተራእዮም ንክውሰኑ ግዜ ንምርካብ፡ ኣገልግሎት ሓበሬታ ኣብያተጽሕፈት ጕዳያት ወጻእተኛታት (UDIs Veiledningstjeneste) ሮቡዕ-ሮቡዕ ዕጽው ኢዩ።

ሕቶ ጕዳይካ ካብ መስርዑ ንቕድሚት ክሓልፍ ይኽእል ድዩ፧

ቐዳምነት ተዋሂብዎም ኣብ ቅድሚት ክስርዑ ዝኽእሉ ጕዳያት ኣመና ውሑዳት ኢዮም። ብቐዳምነት ንክትስራዕ ክትሓተና እንተኰይንካ ደቂቕ ዝርዝር ዝሓዘሉ መግለጺን ሰነዳት ከምኒ ወረቐት ምስክር ሓኪምን ክትሰደልና ኣለካ። ኣብዚ ብምእታው ንኩነታትካ ዝገልጽ ሕረያ ክትመርጽን ብዛዕባ ቀዳምነት ንክትስራዕ ከተማልኦ ዘለካ ተወሳኺ ሓበሬታ ክትረክብ ትኽእልን።.

ሕደሳ ሓበሬታታት

እዞም ብዛዕባ ግዜ ትጽቢታት ዝምልከቱ ሓበሬታታት ብዕለት 15 ሕዳር 2024 ዝተሓደሱ’ዮም።

እዚ ሓበሬታ እዚ ንዕለት 1 ለካቲት 2025 ክሕደስ ኢዩ፡ ወይ እውን ዓበይቲ ለውጥታት ምስ ዝህሉው ኣብ መንጎ ይሕደስ።